

ZÓ DOE JE DAT!

Omgaan met diversiteit LHBTI

13

FACTSHEET

Bij U Centraal vinden we het belangrijk om oog te hebben en goed om te gaan met diversiteit. Dat vragen we van onze medewerkers, maar ook van onze vrijwilligers. Deze factsheet geeft informatie en handvatten hoe om te gaan met diversiteit en specifiek over verschillen in seksuele voorkeur.

Wat betekent diversiteit?

Alle mogelijke verschillen tussen mensen onderling bepalen de diversiteit. Soms zijn deze verschillen zichtbaar, zoals leeftijd, geslacht of huidskleur. Soms zijn ze minder duidelijk: etniciteit, seksuele voorkeur of geloofsovertuiging.

Verschillen, wat moet je daarmee? Soms kan het antwoord zijn: niets, verschillen mogen er zijn. Maar verbinding ook!

Soms maken we zelf een verschil erg belangrijk. Met name in situaties waarin er niet alleen een verschil is, maar wanneer we het verschil niet kennen of begrijpen. Onbekend maakt onbemind.

Ieder heeft een eigen referentiekader

Het referentiekader is het geheel van je persoonlijke waarden, normen, standpunten, kennis en ervaringen, dat van invloed is op je eigen waarneming van gebeurtenissen en contacten. Als je je bewust bent van je eigen referentiekader kun je ook begrijpen waarom het contact met een cliënt niet goed of juist heel makkelijk verloopt. Etniciteit, sekse, leeftijd, seksuele voorkeur, fysieke en verstandelijke vermogens, opleiding en sociaaleconomische positie vormen een belangrijk deel van iemands referentiekader. Zo heeft een autochtone heteroseksuele man van vijftig jaar uit een arbeidersgezin een ander referentiekader dan een twintigjarige lesbische vrouw met een Turkse achtergrond. De kans is groot dat zij een andere dagbesteding hebben, andere passies hebben, andere dingen normaal vinden en andere dingen belangrijk vinden. Maar: waarschijnlijk hebben zij ook een aantal overeenkomsten.

Verschillen in seksuele voorkeur

We vinden het belangrijk bij U Centraal dat iedereen gelijk wordt behandeld. Of een cliënt, vrijwilliger of medewerker nou heteroseksueel is of lesbisch, homo, bi, transgender of interseksueel (LHBTI). We willen graag een open sfeer en goede omgangsvormen waarbij discriminatie geen plek heeft.

Eén vorm van discriminatie is homofobie.

Nederland staat bekend als een land waar homoseksualiteit breed is geaccepteerd. Toch is 7 procent van de Nederlanders negatief over homo- en bisexualiteit. Ook blijkt uit onderzoek dat van homo's, lesbiennes, biseksuelen, transgenders en interseksuelen (LHBTI's) verwacht wordt dat zij zich zo 'normaal mogelijk' in het openbaar gedragen. Hiermee wordt bedoeld op 'heteroseksueel' gedrag.

Dat homoseksualiteit minder geaccepteerd is dan soms gedacht wordt blijkt ook uit de volgende feiten:

- Het woord 'homo' is onder scholieren het meest gebruikte scheldwoord.
- Veel homo- en lesbische koppels durven niet hand in hand op straat te lopen uit angst voor mishandeling.
- LHBTI's worden vaak gepest of buitengesloten op de werkvloer, school of sportclub.

Eenzaamheid komt vaker voor onder deze groep. Mensen vanuit de groep LHBTI voelen zich misschien 'anders' dan de meeste mensen. Zij kunnen zich eenzaam voelen als ze te maken krijgen met negatieve reacties.

Vooraf vinden het vaak lastig om uit te komen voor hun seksuele geaardheid en schamen zich vaak ook. Zij voelen in contacten vaak geen ruimte om er over te praten. Bij jongeren die het moeilijk vinden om uit de kast te komen is een open houding ook belangrijk. Als het in je cultuur wordt afgekeurd dat je homo bent, is het moeilijk daarmee om te gaan.

Omgaan met verschillen

Bij het omgaan met verschillen, is het belangrijk om 'open' te staan voor deze verschillen. Maar wat houdt dat precies in?

Tips:

- Probeer niet te oordelen

Bestempel gedrag of seksuele geaardheid dat onbekend bij jou is niet meteen als 'raar' of 'abnormaal'. Bedenk eerst waarom je dit gedrag raar of abnormaal vindt. Wat doet de cliënt? Waarom keur je dat niet goed? Zijn er omstandigheden waarin je het gedrag wel goedkeurt?

- Vul niet alles in en wees voorzichtig met conclusies trekken

Omdat we allemaal een ander referentiekader hebben, kunnen we soms dezelfde woorden of non-verbale signalen gebruiken, maar daar een andere invulling aan geven. Check daarom goed bij je cliënt wat hij of zij bedoelt en controleer of je het goed begrepen hebt. Door bijvoorbeeld een samenvatting te geven. Praat gerust open met de ander over zijn of haar achtergrond en respecteer diegene om wie hij of zij is.

- Vermijd de valkuil van vanzelfsprekendheden

Bedenk dat wat jij vanzelfsprekend of 'normaal gedrag' vindt, niet vanzelfsprekend of normaal voor de ander hoeft te zijn.

- Durf vragen te stellen

Je hoeft als vrijwilliger niet alles te weten over de achtergrond van de cliënt. De meeste cliënten vinden het helemaal niet erg als je daar vragen over stelt. Sterker nog: vaak stellen ze het op prijs. Stel dus rustig vragen en wees nieuwsgierig naar de achtergrond en referentiekaders van de ander.

